

SEKCE PRO INSOLVENČNÍ PRÁVO

Dne 21.5.2025 zasedala Sekce pro insolvenční právo České advokátní komory (dále jen „Sekce“). Předseda Sekce JUDr. Michal Žižlavský přivítal přítomné členy Sekce a hosty JUDr. Jiřího Grygara, Ph.D., předsedu Krajského soudu v Praze, náměstka ministra MSp Ing. Bc. Radomíra Daňhela, MBA, LL.M. a ředitele insolvenčního odboru Mgr. Jana Benýška. Následně zahájil zasedání Sekce.

1. HODNOCENÍ DOPADŮ NOVELY INSOLVENČNÍHO ZÁKONA (účinné od 1. října 2024)

Předseda Sekce požádal přítomné zástupce MSp o informaci o datech, které eviduje MSp ohledně dopadů novely insolvenčního zákona do praxe. Ředitel Mgr. Benýšek k tomu uvádí, že po novele vzrostl počet návrhů na povolení oddlužení s tím, že co se týče meziročního srovnání, tak: v lednu 2025 bylo podáno 1657 návrhů oproti lednu roku 2024, kdy to bylo 1503, v únoru to bylo 2033 oproti 1799, v březnu 2212 oproti 1859 a v dubnu 2021 oproti 1826.

Co se týče nárůstu nápadu není možné na základě současných nástrojů ověřit, zda je nárůst způsobený částečným srovnáním výše nezabavitelné částky v exekucích a v oddluženích. V současné době však probíhá kvantitativní a kvalitativní výzkum, jehož výsledky by měly být k dispozici přibližně za rok a z něhož by bylo možné dovodit bariéry vstupu do oddlužení.

Předseda KSPH JUDr. Grygar k tomu poznamenává, že dle jeho názoru může částečné srovnání výše nezabavitelné částky být pouze jeden z motivů dlužníků pro přechod z exekuce do oddlužení. Za druhý důležitý faktor považuje to, že dlužníci využívají anonymitu exekučního řízení na rozdíl od insolvenčního řízení. Předseda Sekce JUDr. Žižlavský k tomu poznamenává, že by možná stálo za to zvážit, zda zveřejňovat seznam exekucí, alespoň v případě multiexekucí. To by mohlo navazovat na sjednocení výše nezabavitelné částky v exekuci a oddlužení v případě, že jde o čtyři a více exekucí, což přinesla poslední novela.

Co se týče percentilu tak poznatky MSp jsou takové, že soudy přejímají výši percentilu ze zpráv insolvenčních správců.

JUDr. Brož poukazuje na to, že již zaznamenal praxi takovou, že soud nejprve nařídil správci změnu výše percentilu uvedeného ve zprávě na základě pokynu, a teprve poté rozhodoval o zprávě.

Náměstek ministra Ing. Daňhel, ještě k tématu uvádí, že co se týče nástroje pro vyhodnocování příjmové potenciality dlužníka, probíhají práce na vývoji tohoto nástroje, tak aby poskytoval přesnější údaje za využití aktuálnějších dat, a to napojením na systém jednotného měsíčního hlášení zaměstnavatelů.

Předseda KSPH JUDr. Grygar poukazuje na to, že institut příjmové potenciality je převzatý z rodinného práva. Existuje zde bohatá judikatura, kterou lze využít i zde, pokud selže výše uvedený nástroj.

Mgr. Šebesta poukazuje na poznatek z praxe, že největší rozptyl percentilu se vyskytuje u základních dělnických profesí, což je dáno i regionálně. Pravděpodobně v těchto profesích stále dochází k tomu, že část příjmů dlužníci získávají mimo legální rámec.

Náměstek ministra Ing. Daňhel k tomu ještě podotýká, že spíše než zveřejňování údajů z exekucí, vidí cestu ve sběru dat a lepším využití výše uvedeného nástroje. Co se týče bariér na vstupu do oddlužení, hraje zde podle něj roli příliš široké zveřejňování osobních informací v insolvenčním rejstříku. Vyplývá to z již provedených průzkumů. Cestou by mohlo být to, že by se zveřejňoval omezený okruh informací v insolvenčním rejstříku a oprávněné osoby by měly přístup ke všem informacím s využitím elektronického spisu.

2. NÁVRH, SMĚŘUJÍCÍ K PROCESNÍMU ODLEHČENÍ PŘEDJEDNANÉ REORGANIZACE

Předseda Sekce JUDr. Žižlavský zrekapituloval práce na návrhu změny insolvenčního zákona, který se týká procesního odlehčení předjednané reorganizace, mezi předchozím a dnešním jednáním Sekce. Všichni členové Sekce měli k dispozici s předstihem pracovní verzi návrhu, a nakonec finální verzi návrhu. Požádal zpracovatele, aby zrekapitulovali podstatu jeho jednotlivých částí.

Mgr. Macháček přiblížil část, která se týká omezení znaleckých posudků s tím, že oproti pracovní verzi ještě využil podněty z jednání poradní skupiny ministra S22, kterého se zúčastnil, a to v tom směru, že zde panovala shoda na tom, že by předjednaná reorganizace měla směřovat k rychlejšímu ukončení s ambicí dosáhnout do čtyř měsíců účinnosti reorganizačního plánu.

Mgr. Kačerová přiblížila svoji část s tím, že ji zpracovala s vědomím toho, že existuje i jiná možnost postupu, která by v určité míře zachovala zprávu o reorganizačním plánu. Předseda Sekce JUDr. Žižlavský k tomu podotýká, že to je legitimní, neboť ambicí bylo zpracovat jednu verzi návrhu nikoliv více variant návrhu. Předpokládá další debatu poté, co bude předložen návrh MSp. Co se týče hlasovacích lístků, Mgr. Kačerová vycházela ze současné právní úpravy, která neumožňuje jít dále. To bude možné v další etapě elektronizace justice.

Mgr. Vavřina přiblížil část, kterou zpracovávali společně s Mgr. Králíčkem. Asi nejzásadnější změnu představuje zjednodušení přezkumu přihlášených pohledávek, které by probíhalo po vzoru přezkumu v oddlužení, tedy u insolvenčního správce bez potřeby využívat kapacity soudu a bez potřeby nařizovat přezkumné jednání u soudu. To proces administrativně zjednoduší a odbřemení soudy. Jde o změnu, která reaguje na podněty S22. Na to navazuje další zjednodušení soudního procesu, které spočívá v tom, že by se zpravidla nekonala schůze věřitelů za účelem projednání a přijetí aktualizovaného reorganizačního plánu a že by se celý proces vedoucí k účinnosti reorganizačního plánu zrychlil, tak aby byla dosažitelná zmíněná lhůta čtyř měsíců. To vše vychází z toho, že jde o předjednanou reorganizaci s vysokou mírou shody věřitelů, a proto by se pracovalo s využitím hlasů věřitelů, kteří již jednou hlasovali i v případě aktualizovaného reorganizačního plánu, pokud neprojeví aktivně jiný názor (princip „práva náleží bdělým“)..

JUDr. Sigmund představil stručně svoji část, jejíž podstata je v tom, aby bylo možné provést test nejlepšího zájmu bez existence znaleckého posudku. Na S22, které se účastnil, k této části návrhu nezaznamenal žádné podněty.

Předseda KSPH JUDr. Grygar má ještě podnět k tomu, zda by nebylo rozumné v ust § 29 IZ sjednotit režim převolby insolvenčního správce schůzí věřitelů tak, aby byl stejný pro všechny způsoby řešení úpadku dlužníka, a to po vzoru oddlužení. K tomu proběhla krátká diskuse, kde

se členové Sekce shodli na tom, že je vhodné tento návrh diskutovat v rámci dalších úvah o koncepčních změnách insolvenčního zákona. Předseda Sekce JUDr. Žižlavský k tomu ještě připomíná, že v návrhu, který je dnes projednáván, se již fakticky z části mění režim fungování insolvenčního správce. Pokud se nebude konat schůze věřitelů, tak není možná změna správce. Je však zachována možnost jeho změny v případě přeměny reorganizace v konkurz.

Na to dal Předseda Sekce hlasovat o předloženém návrhu: *Pro 12, proti 0 zdržel se 0*

3. KONCEPT VZDĚLÁVÁNÍ INSOLVENČNÍCH SPRÁVCŮ

Ředitel Mgr. Benýšek přiblížil současný stav konceptu vzdělávání insolvenčních správců, který se nachází v testovací fázi, kdy se započalo s přípravou kompetenčního rámce, což by později mělo nalézt odraz v zákonné úpravě. Začalo se se vzděláváním insolvenčních správců se zvláštním povolením, a to co se týče finančních trhů ve spolupráci s ČNB, co se týče oblasti práva tak s PrF UK, konkrétně s nově vznikajícím centrem insolvenčního práva, a v oblasti řízení podniku ve spolupráci s centrem restrukturalizace a insolvence při VŠE. Jsou vítány podněty ze strany ČAK. Následovat bude práce na systému vzdělávání správců s obecným povolením, kde se počítá s účastí ČAK nejen co se týče využívání vzdělávacích prostor, ale i co se týče obsahu a odborného přínosu.

Předseda Sekce JUDr. Žižlavský zdůrazňuje, že výkon funkce insolvenčního správce je praktickou, nikoliv teoretickou činností. Z tohoto pohledu je velmi důležité využít potenciálu ČAK, neboť naprostou většinou správců tvoří advokáti a insolvenční řízení je soudní proces, ve kterém vystupují advokáti také jako právní zástupci účastníků insolvenčních řízení. Poukázal na část zákona o advokacii, která se týká správy majetku advokátem, což je činnost související s výkonem advokacie, do které zákon explicitně zařazuje výkon funkce insolvenčního správce a spojuje s tím pravomoci ČAK (§ 52e a následující zákona o advokacii).

4. RŮZNÉ

Ředitel Mgr. Benýšek ještě informoval o tom, že MSp má ambici v nejbližší době dokončit regulaci provozoven insolvenčních správců v tom směru, že se omezují nároky na provozovnu, avšak zachovává se zejména povinnost provádět zde přezkumná jednání.

Náměstek ministra Ing. Daňhel požádal ČAK o součinnost ve dvou oblastech, jednak co se týče restrukturalizačního rejstříku, který by měl vstoupit do zkušebního provozu v červenci 2025 a do ostrého provozu v září 2025, a potom co se týče datového skladu. Jde o rozsah publikovaných dat z poslední verze insolvenčních formulářů. Přivítá podněty ze strany ČAK.

Předseda Sekce JUDr. Žižlavský k tomu uvádí, že by bylo vhodné mít k dispozici nástin představy, se kterou MSp počítá. Co se týče datového skladu, předběžně se domnívá, že je vhodné využít data z poslední verze formulářů v maximálním možném rozsahu, protože to umožní reportovat dluhovou problematiku na základě dat, nikoli domněnek.

V Praze dne 21.5.2025

Ověřil a schválil:

JUDr. Michal Žižlavský, předseda Sekce pro insolvenční právo

Sepsala:

Mgr. Kamila Šrolerová, Odbor vnější a vnitřní legislativy